

Z krajské rady

Majitelé památek získají dotaci

Vysočina • Opravené fasády, střechy a upravené okna. Tak vypadá množství památek v kraji po loňsku, kdy kraj mezi jejich vlastníky rozdělil asi 24 milionů korun na opravy.

„Bylo to ojedinelé. Za celý rok se opravilo naráz tolik památek, kolik se ve srovnatelném období nikdy opravilo nepodařilo,“ říká krajská radní pro kulturu Martina Matějková (ODS).

Dotace byla nebyvale vysoká, protože do ní kraj zahrnul i 12 milionů, které získal z pro-

deje zámku v Herálci. Letos tedy mimořádný příjem nebude, proto kraj v rozpočtu plánuje dotaci ve výši 12 milionů. „Peníze jsou opět určeny pro soukromníky, obce i církve, tentokrát mohou žadatelé chtít peníze i na opravy památek movitých. Počítáme s našimi 30 až čtyřiceti procenty příspěvku, spoluúčasti obce, na jejímž území se památka nachází, ve výši 20 procent a samozřejmě s penězi vlastníka, které by měly tvořit zbytek,“ popsala pravidla Martina Matějková.

V regionu rostou nové čistíčky

Vysočina • Další čistírny odpadních vod a kanalizace v obcích letos vyrostou díky padesátimilionové dotaci, kterou připravuje kraj. Rada chce na podobné stavby dát ještě o čtyři miliony více, než loni.

Až do konce února tak mohou obce a jejich svazky podávat žádosti o dotace na drobné vodohospodářské ekologické stavby, tedy zejména čistíčky a kanalizace. „Snažíme se stále řešit závazek České republiky k Evropské unii, že do roku 2010 zajistí v obcích nad 2000 ekvivalentních obyvatel čištění odpadních vod,“ říká radní pro vodní hospodářství Ivo Rohovský (ODS).

Loni dal kraj obcím k dispozici něco přes 46 milionů. „Žádosti ale byly v hodnotě zhruba 80 milionů, téměř dvojnásobný převis. Další jsem podle pravidel přednost těm, kteří stavbou řešili čištění vody v obcích nad 2000 ekvivalentních obyvatel. Protože mohli žadatelé využít i státní dotace, dostali celkem 69 procent podpory a pouze ve dvou případech se jim tato výše krátila,“ popsal rozdělování peněz Rohovský.

Kraj bude hospodařit s vyššími vlastními příjmy z výběru daní

(pokračování ze strany 1)

Problém silnic vznikl tak, že dosud peníze kraj získával ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI), od letošního roku přepočtem opět přímo z vybraných daní. Přepočtem však používá jako kritérium rozsah a délku silnic v kraji a neohledňuje rozestavěné stavby.

Poprve bude moci zastupitel-

stvo ovlivnit také peníze na letní a zimní údržbu silnic, které dosud jednotlivým okresním správním silnic opět vyplácel SFDI. Důsledkem toho například bylo, že nevyčerpané peníze na konci roku odešly z Vysočiny zpět do Prahy. Pokud taková situace zůstane letos, případně ušetřené peníze zůstanou v kraji a mohou být použity příští rok.

Most přes Sázavu v Ledči je opravený

Stavbu za desítky milionů korun stihl kraj dokončit do Vánoc ■ Konstrukce mostu je pevnější

Ledeč nad Sázavou • Opravený most přes Sázavu slouží řidičům od Vánoc.

Navazují na něj nové povrchy silnic a křižovatka na náměstí Svobody, které mají být hotové do května. „Jsem velice rád, že se nám podařilo ještě letos dát malý dárek všem motoristům a občanům Ledče nad Sázavou, kterým zpřijemníme a hlavně usnadníme průjezd městem,“ řekl při slavnostním otevření mostu krajský radní pro dopravu Václav Kodet (KDU-ČSL).

Celá stavba přijde na více než 37 milionů korun, které kraj získal ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Během oprav bylo nutné ještě zesílit konstrukci mostu a to zapříčinilo krátké zdržení.

Ledečský starosta Stanislav Vrba a krajský radní Václav Kodet při otvírání opraveného mostu.

Kraj schválil stovky nových jízdních řádů

Vysočina • Počty autobusových a vlakových spojů se na Vysočině během prosincové úpravy jízdních řádů nijak výrazně nezměnily. „Ke zlepšení, tedy navýšení počtu spojů v našem regionu přistoupil úřad už v září, kdy jsme jízdní řády upravovali v souvislosti s plánovaným slučováním

základních škol. Na této změně jsme velice úzce spolupracovali s místními samosprávami,“ vysvětlil vedoucí krajského odboru dopravy Ladislav Staněk.

Schvalování nových jízdních řádů na území Vysočiny má na starost oddělení dopravní obsluhy krajského úřadu. Ten v mi-

nulých dnech provedl jejich kontrolu v souladu s vydanou licencí na příslušnou linku. Na nové jízdní řády pak dopravní úřad vystavil rozhodnutí o schválení a pošle schválené grafiky do celostátního systému CIS Net, kde už slouží cestujícím.

Takovým způsobem pracovníci

krajského úřadu v prosinci zkontrolovali a schválili celkem 320 jízdních řádů, což představuje 320 linek pro zhruba 5100 spojů na Vysočině.

Termíny změn jízdních řádů vyhláší celostátně ministerstvo dopravy. Pro letošek určilo 6. března, 12. června a 11. prosince.

Staré skládky hrozí životnímu prostředí

Vysočina • Životní prostředí v regionu ohrožují staré ekologické zátěže, které kraji zůstaly na krku po chybách státu. Jsou to zejména staré skládky v krajině i v areálu průmyslových podniků. Díky privatizačním převodům taková nebezpečná místa ani nemají konkrétního vlastníka.

Krajský radní teď hledají způsob, jak zabránit trvalým škodám na životním prostředí. Právě teď kraj připravuje pilotní projekt, který by měl za pomoci evropských peněz vyřešit odstranění skládky v Novém Rychnově. Skládka hrozí znečištěním pramenů pitné vody. „V minulosti sem místní podniky vyvážely galvanické kaly, pesticidy a barvy. Nikdo ale nedoká-

že přesně říci, co na skládce vlastně je. Navíc zde bioprůzkum prokázal geologické zlomy v podloží, což ohrožuje vodní zdroje v Dolní Cerekvě,“ popisuje problém náměstek hejtmana pro životní prostředí Pavel Hájek (ODS). Jestliže kraj evropské peníze na odstranění skládky v Rychnově získá, pokryjí 85 procent potřebných nákladů. Zbýlých 15 procent zaplatí kraj a o celou akci se jako investitor postará obec.

Na Vysočině je ale podobných starých zátěží 165, včetně například známé skládky v Pozdánkách a pozůstatků po dolování uranu v Dolní Rožince. Jejich odstranění přijde do budoucna na půl miliardy korun. „Raději by-

Skládkování odpadků může ohrozit spodní vody i za několik desítek let. Foto: Luboš Pavlíček

chom dali peníze na opravy silnic nebo škol, než abychom za stát řešili takové staré resty. Ale nedá se nic dělat,“ povzdechl si Hájek.

Rozhovor měsíce

Bartošková: Není dobré stěhovat klienty

Na zámku v Křižanově nad Žďárskem je ústav sociální péče. Denně se zdravotní sestry, vychovatelé, učitelé a pracovníci pomocných provozů starají o dobrý život těch z nás, kteří přišli na svět s mentálním, či tělesným postižením. Ředitelkou ústavu Marie Bartošková jsme se zeptali, jak se ústav na zámku má?

„Ústav sociální péče byl založen na křižanovském zámku v roce 1960. Počáteční kapacita ústavu činila 60 míst, postupně opravami rostla a nejvyšší byla 180 lůžek. V současnosti kapacitu ústavu tvoří 152 klientů s postižením zejména mentálním, ale i s přidruženými tělesnými i smyslovými vadami. Ústav je koedukovaný, poskytuje péči dětem od 3 let, nejstaršímu klientovi je 55, průměrný věk klientů je 28 roků a pocházejí ze Žďárska, Jihlavska, Třebíčska i Brněnska.“

V historii ústavu zde o klienty pečovaly také řádové sestry...

„Řádové sestry zde byly až do roku 1975, pak odcházely do svých domovů, kde pečovaly

o své starší řádové sestry.“

To, že je ústav koedukovaný a klienti jsou v nejrůznějším věku je novodobá praxe, anebo to tak bylo vždy?

„Je to novodobější záležitost. Praxe ukázala, že není pro dítě dobré přesouvat ho z ústavu do ústavů. Děti si zvyknou na prostředí, na personál, na své kamarády a je to postupně jejich domov. Máme dokonce zkušenost, že když se přesunula děvčata v 26 letech do ÚSP pro dospělé, tak si dlouho zvykala a mělo to závažné následky. Nyní v ústavu klienti zůstávají a rádi jsou i jejich rodiče, že děti zůstanou tam, kam původně nastoupily.“

Jak vypadá běžný chod ústavu?

„Klienti jsou rozděleni do 10 oddělení. Tam jsou zařazeni podle věku a typu postižení. Pro každé oddělení jsou vypracované plány, kde je zpracován i harmonogram dne. Oddělení se samozřejmě liší denní činností, dle schopností a možností klientů.“

Při ústavu bylo otevřeno oddělené pracoviště speciální školy, které zabezpečuje vzdělávání klientů. Jedná se o tyto typy vzdělá-

vání: rehabilitační třída, pomocná škola, zvláštní škola, praktická škola a vzdělávací kursy. Kromě stálého chodu ústavu se snažíme sledovat nové trendy a vybírat, co by bylo možné realizovat v našich podmínkách.“

Co se děje v ostatním volném čase?

Fanda se mne hned na letišti při přiletu z převahou ptal, jestli vím, co je to trajekt. Uvědomila jsem si, jak moc se jim rozšířily obzory a jak naše práce nebyla zbytečná.

„Díky sponzorům se děti účastní dalších kulturních a společenských akcí, sportovních her, rekreací a výletů. Pořádáme oslavy narozenin, diskotéky a chodí do dílen (keramická, výtvarná, textilní). V roce 2004 ve spolupráci s VZP se skupinka dětí zúčastnila ozdravného pobytu u moře v Černé Hoře. Ozdravný pobyt byl třítydenní, letecký a s plnou penzí. Naši klienti přijeli sebevědomí, spokojení a o něco zkušenější. Například Fanda se mně hned na letišti

při přiletu ptal, jestli vím, co je to trajekt. Uvědomila jsem si, jak se jim rozšířily obzory a naše práce se zajištěním pobytu nebyla zbytečná, Myslím si, že tyto ozdravné pobyty jsou velmi přínosné, chtěli bychom se jich účastnit i nadále už proto, že i pojišťovna zjistila, že mentálně retardované děti jsou je schopny absolvovat.“

A co Šafářanka, vaše ústavní kapela? O té je hodně slyšet...

„Jsme rádi, že nás dobře reprezentuje. Vystupuje na různých festivalech, pro veřejnost v okolí. Připravujeme pásma pro obecní úřady a je to taková vazba se společností. Spolupracujeme i se základními školami v okolí a s brněnským souborem Hanáček. Kapela vystupovala před Vánocemi na benefičním koncertu v Humenném na Slovensku, ale má za sebou vystoupení i v Polsku, Maďarsku a v Rakousku.“

Kdo se v Křižanově o postižené stará?

„Celkem 83 pracovníků ústavu zajišťuje komplex-

ní celoroční pobyt klientů. Největší úsek je zdravotní a výchovný, ale neobešli bychom se ani bez pracovníků pomocných provozů (kuchyň, prádelna, údržba, úklid). Vítejte samozřejmě pomoc i z řad dobrovolníků a studentů.“

Stává se, že se k vám dobrovolníci hlásí?

„Nedávno se k nám přihlásil dobrovolník – arteterapeut. Spolupracujeme s pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity Brno, se střední pedagogickou a zdravotní školou. Student-

ti k nám docházejí na praxi. To je pro nás vítané, protože přináší nové myšlenky a nápady, děti s nimi rády pracují. Lidé, kteří mají zájem o problematiku handicapovaných jsou u nás vítáni.“

Všechny aktivity, které mi popisujete, také něco stojí. Jak jste spokojeni s finanční situací?

„Peníze od zřizovatele stačí na běžný provoz. Kdyby jich bylo ale více, byli bychom samozřejmě rádi, protože je nutné zlepšovat neustále podmínky a modernizaci prostředí ústavu. Víme, že to není jednoduché ani pro kraj, zajistit dostatek financí pro ústav. Jsme rádi, že se nám daří získávat finanční a věcné dary od sponzorů a přátel ústavu. Za pomoci vstřícného přístupu sponzorů zajišťujeme naše večerní aktivity kulturní i sportovní, rovněž jsme nově vybavili kapelu.“

Děk patří všem, kdo se snaží ústavům pomáhat. Na Vysočině je několik ústavů sociální péče a pomoc potřebují opravdu všichni. Byli bychom rádi, kdyby finanční tok do ústavů sociální péče byl větší, abychom mohli uskutečňovat představy a plány, které každý ústav má zpracované.“

